

Korttelitalo Viikinmäen kukkulakaupunkiin

Arkkitehdit Frondelius Keppo Salmenperä AFKS

Viikinmäen korttelitalo valmistui vuonna 2015. Sen arkkitehtuuri on "Viikinmäen kukkulakaupunki"-rakentamistapaohjeen mukaisesti luonteenomaista kalliosta nousevalle kivikaupungille. Rakennus saa hahmonsa toisaalta lukuisien toiminnallisten vaatimusten sijoittamisesta tontin haastaviin korkeuseroihin, toisaalta siitä kaavallisesta lähtökohdasta, että korttelitalo on uuden asuinalueen ainoa julkinen rakennus.

Tontti sijaitsee Viikinmäen länsiosassa ja sitä rajaavat pohjoisessa Bysantintori, idässä ja etelässä Maarianmaanpuisto ja lännessä alueen kokoojakuu Harjannetie. Tontti on etelään laskeva, topologialtaan erittäin monimuotoinen kalliainen rinne.

Kaupunkikuvallisesti rakennuspaikka sijaitsee keskeisesti uuteen Viikinmäen kaupunginosaan saavuttaessa. Rakennus muodostaa alueen positiivisen maamerkin etelästä saavuttaessa, joka näkyy aina Lahdentielle saakka.

Rakennuksella on rinneratkaisun ja tilahierarkian ansiosta kompakti massa ja pieni julkisivuvaippa. Rakennuksen suuntaus ja hahmo mahdollistavat uusiutuvien energiamuotojen hyväksikäytön, millä tähdätään energian ja luonnonvarojen säästämiseen.

Rakennuksen sijoitus tontille on mahdollistanut luontoarvoltaan merkittävien tontin osien säilyttämisen osana koulun ja päiväkodin yhteistä piha-aluea.

Harjannetien suuntaan rakennus näyttäytyy muurimaisena ja yksiaineisena kivirakennuksena, jota polveileva kattomuoto rytmittää. Lasten pihojen suuntaan rakennuksen mitta-kaava on intiimi ja materiaali vaihtuu kivistä lämpimäksi puu-materiaaliksi, jota pihakatokseksi muotoiltu räystäs suojaa.

Katto viides julkisivu

Ympäristön runsaat korkeuserot asettivat ulkonäkövaatimuksia myös rakennuksen katopinnoille, jotka näkyvät "viidentenä julkisivuna" pitkienkin avointen maisematilojen yli.

Katto sai monimuotoisen hahmonsa rinteeseen porrastettujen sisätilojen korkeusvaihteluista. Katteena on vihertävä kermikate.

Kattopinta mahdollisti myös aurinkopaneelien asentamisen. Pihakatoksissa katteena on hulevesikuormitusta tasaava viherkatto.

Rakennukselle ja pihaille saavutaan useasta suunnasta. Pääsisäänkäynnin yhteydessä on torimainen urbaani aukio Harjannetien varressa. Päiväkotiin saapuminen tapahtuu pohjoisesta Bysantintorilta sekä Harjannetieltä. Kouluun saavutaan pohjoisesta Bysantintorin suunnasta tai idästä Maarianmaanpuiston kevyenliikenteen verkoston kautta.

Pysäköintialue on sijoitettu tontin luoteiskulmaan kadun varteen tukeutuen. Palvelukeittiön ja teknisen työn luokan huolto tapahtuu Harjannetieltä pääsisäänkäyntiaukion päädyssä. Huoltoajo ja henkilöliikenne on erotettu toisistaan luonnonkivisin ajoestein.

Tavoitteena yhteisöllisyyden vahvistaminen

Rakennuksen toiminnallisena tavoitteena on yhteisöllisyyden vahvistaminen. Tilojen sijoittelu houkuttelee yhteistoimintaan ja mahdollistaa tilojen ja välineiden joustavan yhteiskäytön. Yksittäiset tilat ovat muodoltaan selkeitä.

Rinneratkaisusta johtuva tilojen puolen kerroksen porrastaminen avaa sisätilojen välille yllättäviä ja mielenkiintoisia näkymiä mahdollistaen myös helpon valvottavuuden. Vertikaaliyhteydet on sijoitettu keskeisesti siten että eri tilojen saavutettavuus on kaikkialta hyvä.

1 Viikinmäen korttelitalon julkisivujen ikkunoissa on aurinkosuojaus, joka rytmittää julkisivuja.

2 Korttelitalo jakautuu alakouluun ja päiväkotii. Piha-alueet polveilevat kallioiden maastossa.

1

2

Soile Heikkinen

3 Ylimmällä tasolla rakennuksen pohjoispuolella Harjannetien varressa on pienimpien lasten piha-alue. Sieltä laskeudutaan suurempien päiväkotilasten pihalle tontin koillisosassa.

4 Piha-alueilla on monenlaista aktiviteettia lapsille. Betoniset muuri- ja seinärakenteet rytmittävät ja rajaavat eri toimintoja.

5 Pihakatoksissa katteena on hulevesikuor- mitusta tasaava viherkatto.

5

Talo toimii kuten entisajan pikkukaupunki; päiväkotiryhmistä ja koulun solualueilta on luonteva ja turvallinen reitti rakennuksen sydänalueen luonteeltaan julkisempiin tiloihin, joissa ihmisten tapaaminen ja erilaisten tapahtumien seuraaminen on luontevaa. Kädentaidontilat on sijoitettu päätilasarjan yhteyteen. Rakennuksen sydänalue on helposti otettavissa asukas- ja harastustoiminnan käyttöön ilta- ja loma-aikoina.

Hallintotilat sijaitsevat keskeisesti ylimässä kerroksessa. Pihojen valvottavuus hallintotiloista nähdessä on helppoa.

Rakennus on suunniteltu esteettömäksi.

Kestävät materiaalit

Rakennukseen valittiin kestävät materiaalit, joilla on vähäinen huollon tarve.

Etelään ja länteen Harjannetien suuntaan on valkoinen puhtaaksimuurattu, poltettu tiili, Wienerbergerin Retro Super White, valkoisella saumalla. Pihäsivut itä- ja pohjoispuolella sekä pääsisäänkäyntisyvennys on verhottu palamatomalla CE-merkityllä lehtikuusiverhouksella.

Sokkelit, tukimuurit ja pihakatokset ovat pystysuuntaiseen lautamuottin paikallavalettua betonia.

Etelä- ja länsijulkisivujen ikkunoiden yhteydessä on kylmä aurinkosuojalasitus, jonka lasissa on valkoinen tasainen aurinkosuojarasteri 30 % pinta-alasta.

Piha-alueilla suuret korkeuserot

Piha-alueiden suunnittelun haasteena oli tontin suuret korkeuserot. Korkeuseroa on

noin 15 metriä.

Piha-alue jakautuu useisiin eri korkeuksilla oleviin pihan osiin ja koko pihan läpi on luiskattu monimuotoinen reitti tasolta toiselle. Korkeuseroja hoitavat lukuisat tukimuurit, porrastukset ja terassoinnit.

Tontin rikkautena on hieno kallioinen maasto, jota pyrittiin mahdollisuuksien mukaan säilyttämään.

Tontin pohjoisosaan sijoittuu päiväkodin piha. Se on aidattu ja se jakaantuu kahteen osaan. Ylimmällä tasolla rakennuksen pohjoispuolella Harjannetien varressa on pienimpien lasten piha-alue. Sieltä laskeudutaan suurempien päiväkotilasten pihalle tontin koillisosassa.

Leikkivälineet on hajautettu useisiin toiminnallisiin pisteisiin reitin varrelle. Tontin eteläosassa sijaitseva koulun piha jakaantuu kahdelle tasolle, joiden välille on sovitettu amfi-rakennelma portaineen.

Pihalle luotiin vireyttä rajatuilla istutusalueilla. Olevia mäntyjä säilytettiin mahdollisimman paljon, täydennysistutuksissa käytettiin vireitä lehtipuita, kuten vaahterat.

Koulu käyttää koululiikunnan tarpeisiin Maarianmaanpuistossa sijaitsevaa nurmetettua pallokenttää. Pallokenttä toteutettiin hankkeesta erillään puistosuunnitelman yhteydessä.

Auto- ja pyöräpaikat

Tontin maasto-olosuhteiden johdosta saattopyöräköintiä ei ollut mahdollista järjestää tontilla päiväkodin ja koulun piha-alueiden laajuuden ja toiminnallisuuden kärsimättä.

Saattoliikenne suunniteltiin toimimaan Harjannetien sekä Bysantintorin ja Bysantinkujan varressa. Tontin luoteiskulman pysäköintialueella sijaitsee 11 autopaikkaa henkilökunnan käyttöön. Polkupyöräpaikat sijaitsevat Harjannetien varressa ja Maarianmaanpuiston puolella.

Viikinmäen korttelitalo

Päiväkoti- ja koulurakennus

Harjannetie 36, Helsinki

Valmistumisvuosi: 2015

Bruttoala: 3597 brm²

Tilavuus: 18.115 m³

Tilaaaja: Helsingin Kaupunki HKR

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehdit Fronde-lius Keppo Salmenperä Oy, pääsuunnittelija Jari Frondelius

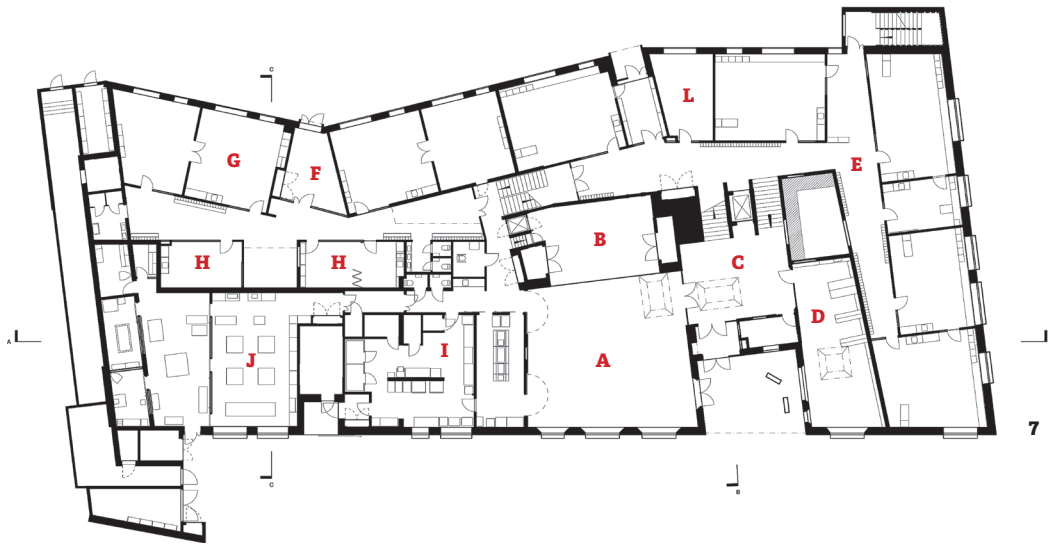
Maisemasuunnittelu: Soile Heikkinen, MARK

Rakennesuunnittelu: A-Insinöörit Suunnittelu Oy

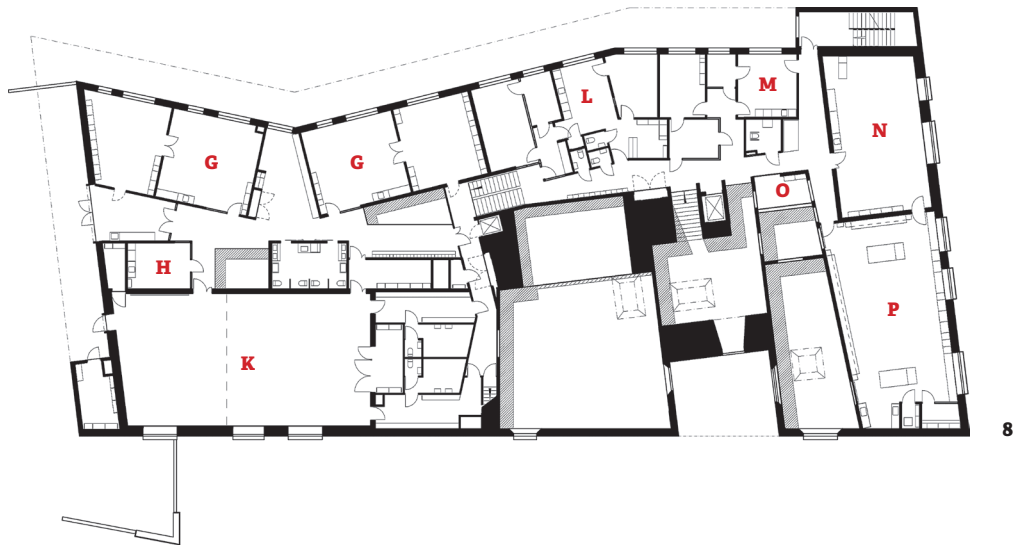
Rakennusurakoitsija: Rakennuskultti Oy

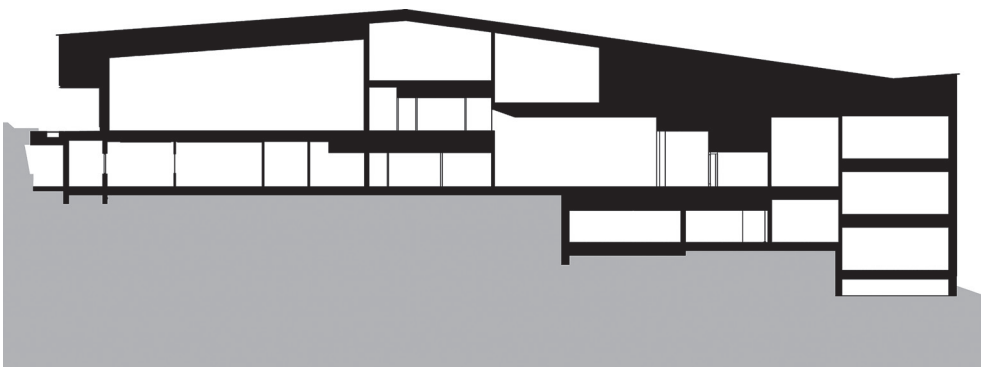
6

7

8

9

- 6 0. krs
- 7 1/2-1. krs
- 8 1 1/2-2. krs
- 9 Leikkaus

- A Sali (juhla-, ruoka-)
- B Näyttämö
- C Pääaula
- D Kirjasto
- E Alkuopetussolu (koulu)
- F Esikoulu
- G Päiväkotiryhmä
- H Pienryhmätila
- I Keittiö
- J Tekninen työ
- K Liikuntasali / Päiväkodin sali
- L Henkilökunta
- M Oppilashuolto
- N Musiikki
- O Oppilaskunta
- P Tekstiilityö ja kuvataide
- Q 3-6 lk solu (koulu)

10

10 Syvärunkoiseen rakennusmassaan valoa tuovat korkeat kattolyhylliset kuilut.

11 Ruokasali soveltuu myös juhlayttöön.

11

12

13

14

15

12 Harjannetien puoleinen sisäänkäynti. Polkupyöräpaikat sijaitsevat Harjannetien varressa.

13 Betonipinnat luovat tunnelmaa portaikossa ja seinäpinnoissa koulun sisätiloissa.

14 Koulun sisäänkäynti.

15 Näkymä Harjannetieltä.

Community centre opened in Viikinmäki hill town

Viikinmäki community centre was completed in 2015. The architecture of the building is characteristic of a town of stone standing on rock, as specified in the "Viikinmäki hill town" building guidelines. The overall execution of the building is based on one hand on adapting several functional requirements to the challenging level differences of the property, and on the other hand on the role of the community centre as the only public building in the town plan of the new residential area.

The compact mass and the small facade envelope of the building are the results of the hillside solution and spatial hierarchy. The elevation and outlines of the building make it possible to utilise renewable energy forms aiming at saving energy and natural resources.

The building looks out on the street as a stonewall type stone building made of a single material, with an undulating roof form that gives it rhythm. The building scale experienced on the side of the playgrounds for children is intimate and the stone material is replaced with warm wood protected by the eaves designed like a patio shelter.

The high level differences of the area set requirements also in terms of the appearance of the roof surfaces, which are visible as the "fifth facade" over quite long, open landscape views. The versatile forms of the roof are created by

the height differences of the interior facilities climbing up the hillside.

The half-storey stepping of the facilities as a result of the hillside solution opens up unexpected and interesting views between the interior areas, and also makes the building easy to control. Vertical connections are centred in the building to ensure good accessibility of the different facilities from every direction.

The choice of materials for the building has been based on durability and low maintenance needs. The south and west facades are white fair-face fired brick, while non-combustible larch cladding is used on the facades looking out to the courtyards on the east and north sides, as well as on the main entrance recess. The base walls, retaining walls and yard shelters are cast-in-situ concrete structures.

The yard area is divided into courtyards on different levels, with a diversely formed pathway running on ramps from one level to the other. The level differences have been equalised by means of several retaining walls, stepping structures and terracing. Efforts have been taken to preserve the fine rocky terrain.

16

16 Viikinmäen korttelitalon sisätiloissa avutuu mielenkiintoisia näkymiä. Lautamuottiin valetut betonipinnat luovat tunnelmaa.